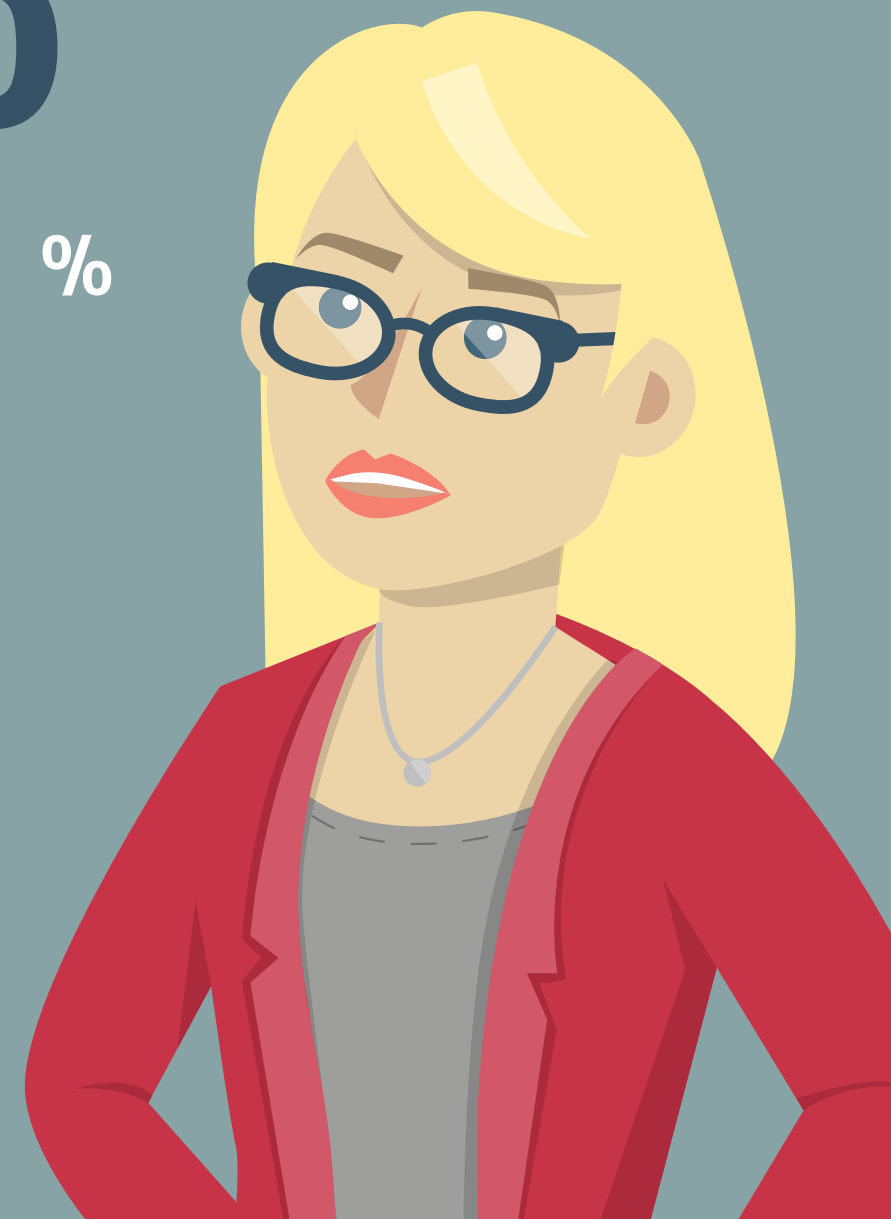
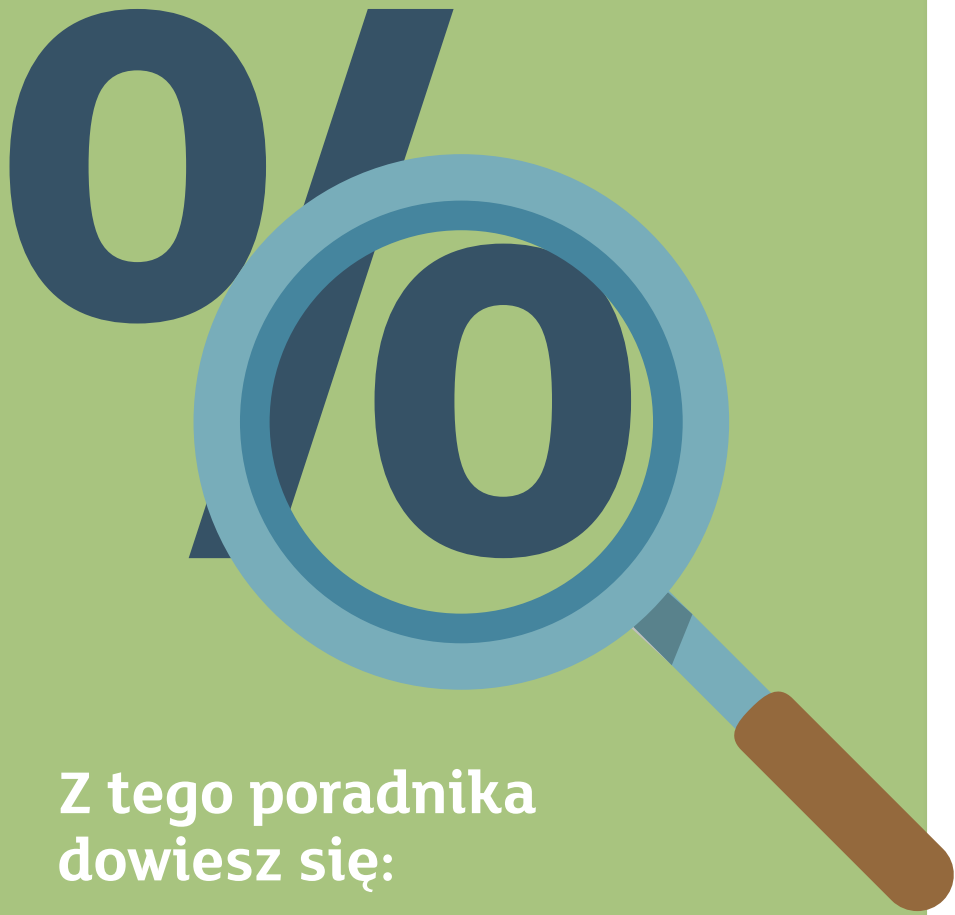

WSZYSTKO O PODATKU VAT

VAT to podatek od towarów i usług, który stanowi główne źródło dochodów budżetu państwa. Jest jednym z wielu podatków funkcjonujących w polskim systemie prawnym. Podobnie jak np. akcyza należy do grupy podatków pośrednich.

VAT w Polsce obowiązuje od 8 stycznia 1993 r., wprowadzony przez ustawę o podatku od towarów i usług. Od 1 maja 2004 r. został on jednak dostosowany do wspólnego unijnego systemu podatku od wartości dodanej.

Z tego poradnika dowiesz się:

- Czym jest VAT, kiedy nie warto,
- Kiedy należy zdecydować się na zostanie czynnym płatnikiem tego podatku,
- Jak się zarejestrować i jak się wyrejestrować,
- Czy można zmieniać decyzję o byciu bądź niebyciu vatowcem,
- Jak wyliczać limit roczny zwalniający z VAT,
- Że nie zawsze możesz zostać vatowcem,
- Jakie obowiązki ciążyą na czynnym płatniku VAT,
- Jakie zmiany czekają vatowców w 2017 roku.

1. Czym jest VAT	03
• Zmiany w 2017 r.	05
2. Czy prowadząc firmę trzeba być płatnikiem VAT?	06
• Kiedy nie warto być płatnikiem VAT?	06
• Kiedy warto zostać vatowcem?	08
• Kiedy musisz być czynnym płatnikiem VAT	09
3. Jak zarejestrować się jako czynny podatnik VAT?	10
4. Gdy zamierzasz zrezygnować ze zwolnienia z VAT	11
5. Gdy chcesz ponownie skorzystać ze zwolnienia z VAT	12
6. Obowiązki i prawa vatowca	14
• Terminy zwrotu wykazanej w deklaracji nadwyżki podatku VAT naliczonego nad należnym	15
7. Jak jest w innych krajach europejskich	16
8. Wyłączenia podatku VAT	17

Czym jest VAT

VAT jest powszechnym podatkiem obrotowym. Prekursorem VAT jest francuski ekonomista **Maurice Laure**, który będąc dyrektorem organu podatkowego, nałożył go z początku tylko na duże przedsiębiorstwa. Dziś dotyczy on każdego etapu produkcji i dystrybucji towarów i usług, obciążając tzw. wartość dodaną. Stąd zresztą pochodzi skrót VAT, czyli **Value Added Tax** – podatek od wartości dodanej. Stanowi on, co do zasady, różnicę pomiędzy VAT uzyskanym ze sprzedaży towarów klientom (podatek należny), a VAT zapłaconym przy zakupie towarów (podatek naliczony). Nie jest płacony bezpośrednio w urzędzie skarbowym, ale podczas nabycia dobra lub usługi zawiera się w jego cenie. Obciąża on przede wszystkim **osoby fizyczne**, także te wykonujące działalność gospodarczą, jak również osoby prawne. Podatnikami VAT nie są natomiast urzędy administracji oraz organy administracji, w zakresie wykonywanych przez nie zadań.

Przykład:

W ramach działalności gospodarczej grupa pań wytwarza obrusy z lnu. Sprzedawane są one w sklepie z artykułami regionalnymi. Panie kupują materiały w hurtowni tkanin. Ta zaopatruje się u producenta tkanin z lnu. Gotowe obrusy odbiera od pań właściciel sklepu z wyrobami regionalnymi, do którego chętnie zaglądają liczni turyści polscy i zagraniczni. W tym przykładzie łańcuch dostawców produktów i usług wygląda następująco:

Rolnik producent lnu ➤ **Producent tkanin** ➤ **Dostawca materiału**
➤ **Organizacja pozarządowa** ➤ **Właściciel sklepu** ➤ **Klient**

Na każdym etapie tego łańcucha jest wytwarzana wartość dodana :

- **Rolnik** – sieje i ścina len,
- **Dostawca** – pośredniczy w sprzedaży lnu dla producenta tkanin,
- **Organizacja pozarządowa** – wytwarza obrusy,
- **Właściciel sklepu** – sprzedaje obrusy,
- **Klient** – kupuje obrusy.

Tylko ostatni w tym łańcuchu – klient – nie wytwarza już żadnej wartości dodanej, gdyż jest ostatecznym odbiorcą gotowego produktu. Każdy z uczestników łańcucha usług powinien zapłacić **podatek tylko od włożonej przez siebie pracy**, wynikający z różnicy powstającej przez odjęcie od wartości VAT należnego wartości VAT naliczonego.

Czym jest VAT

Aby VAT nie stał się narzędziem utrudniającym swobodny przepływ towarów w ramach UE istnieją zasady regulujące ten podatek:

- **neutralność** – oznaczająca, że ciężar ekonomiczny tego podatku ponosi wyłącznie ostateczny konsument towaru lub usługi, będący końcowym ogniwem obrotu, gdyż na każdym etapie obrotu podatnicy korzystają z prawa do odliczenia od podatku należnego podatku zapłaconego przy nabyciu towarów i usług,
- **powszechność** – występująca na dwóch płaszczyznach: jako obciążenie podatkiem od towarów i usług każdego etapu obrotu towarem lub usługą oraz obciążenie tym podatkiem możliwie szerokiego katalogu dóbr i usług,
- **zasada unikania podwójnego opodatkowania oraz braku opodatkowania** – oznacza dążenie do jednokrotnego opodatkowania tej samej fazy obrotu,
- **zasada zachowania konkurencji** – mająca na celu zapewnienie podatnikom działającym w różnych państwach członkowskich tych samych warunków opodatkowania.

(źródło: www.finance.mf.gov.pl)

Wysokość podatku VAT uzależniona jest przede wszystkim od jego stawki. W Polsce podstawową stawką VAT jest stawka **23%**. Pozostałe to:

8%

Stawka dotycząca:

- towarów i usług wymienionych w załączniku 3. do ustawy o VAT,
- dostawy, budowy, remontu, modernizacji, termomodernizacji lub przebudowy obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym.

5%

Stawka stosowana w odniesieniu do:

- towarów wymienionych w załączniku 10. do ustawy o VAT, obejmuje ona podstawowe towary żywnościowe tj. chleb, produkty zbożowe, nabiał, przetwory mięsne oraz soki,
- książki oraz czasopisma specjalistyczne.

0%

Stawka obejmująca m.in. wewnątrzwspólnotową dostawę towarów oraz eksport towarów.

7%

Stawka zryczałtowanego zwrotu podatku.

Zmiany w 2017 r.

Vatowców w 2017 roku czeka lekkie trzęsienie ziemi. Co prawda, stawki VAT do 2018 roku nie ulegną zmianie, jednak wprowadzono **nowe przepisy modyfikujące sposób rozliczeń i postępowań weryfikacyjnych**. Zmieni się także mechanizm odwróconego obciążenia VAT i odpowiedzialności solidarnej nabywcy za zaległości podatkowe podmiotu dokonującego dostaw określonych towarów. Wprowadzona zostanie m.in. instytucja kaucji rejestracyjnej. Do składania jej będą zobowiązane podmioty rejestrujące się jako podatnicy VAT, co do których istnieje ryzyko wystąpienia zaległości w uiszczaniu podatku. Będzie to warunkiem dokonania rejestracji. Wysokość kaucji określi naczelnik urzędu skarbowego dokonującego rejestracji i będzie mieścić się w przedziale **od 20 000 zł do 200 000 zł**. Naczelnik dostanie też prawo wykluczenia przedsiębiorcy z rejestru podatników VAT, gdy ten zwleka ze złożeniem deklaracji, nie wykazuje sprzedaży ani zakupów przez dłuższy czas albo zawiesił działalność na dłużej niż pół roku.

Czy prowadząc firmę trzeba być płatnikiem VAT?

Będąc przedsiębiorcą możesz, ale nie musisz być czynnym płatnikiem podatku VAT, czyli tzw. vatowcem. Zobowiązany do tego jesteś dopiero od momentu, gdy roczne obroty twojej firmy przekraczają 150 000 zł (taki jest aktualny limit). Wówczas musisz złożyć we właściwym urzędzie skarbowym zgłoszenie na formularzu VAT-R.

VAT
czy nie
VAT?

Kiedy nie warto być płatnikiem VAT?

Kiedy zdecydujesz się założyć firmę, stajesz przed pytaniem: **Czy warto być vatowcem?** Polskie prawo daje podatnikom co do tego wybór. Mogą oni skorzystać z przysługującego im zwolnienia. Jednak nie zawsze. Jeśli jednak to zwolnienie ci przysługuje masz wybór.

Nie masz go, gdy prowadzisz działalność zwolnioną przedmiotowo. Zostało to wskazane w art. 43 ustawy o VAT. Szczegóły znajdziesz tutaj: [\[LINK\]](#)

Oznacza to, że jeżeli będziesz np. świadczyć usługi transportu sanitarnego, opieki medycznej albo wykonywać zawód psychologa, doradcy ubezpieczeniowego czy nauczyciela języków obcych, zostaje ci narzucony **status podatnika bezwzględnie zwolnionego z podatku VAT**. Nie masz szans, by zostać vatowcem. Jest też wiele czynności, które, przeciwnie – są co do zasady opodatkowane.

Jeżeli to ciebie nie dotyczy, pamiętaj, że limit uprawniający do korzystania ze zwolnienia z VAT w 2016 r. wynosi **150.000 zł**. Mówi o tym art. 113 ust. 9 ustawy o VAT. Ten sam limit ma obowiązywać do dnia 31 grudnia 2018 r. Wynika to z decyzji wykonawczej 2015/1173 (Dz. Urz. UE L nr 189/36) wydanej przez Radę Unii Europejskiej w dniu 14 lipca 2015 r., na wniosek Polski złożony do Komisji Europejskiej.

Czy prowadząc firmę trzeba być płatnikiem VAT?

UWAGA!

Ustalona kwota jest limitem rocznym. Oznacza to, że podatnik rozpoczynający działalność w trakcie roku musi wziąć pod uwagę, że kwota obliczona w proporcji do okresu prowadzenia działalności będzie niższa i zależeć będzie od tego, w którym dniu w trakcie roku rozpoczęto działalność gospodarczą.

Na ogół nie opłaca się zostawać vatowcem, gdy:

- twoimi klientami będą głównie osoby indywidualne, niepłacące VAT-u. Gdy zostaniesz vatowcem twoje produkty i usługi będą dla nich po prostu droższe. A klienci będący osobami fizycznymi i nieprowadzący działalności gospodarczej patrzą wyłącznie na ostateczną cenę.
- wykonujesz wolny zawód – jesteś tłumaczem, programistą, redaktorem, grafikiem, copywriterem, prawnikiem itp.

Jak obliczyć limit zwolnienia ze względu na obroty

Rozpoczynając działalność gospodarczą możesz skorzystać ze zwolnienia z rejestracji jako czynny podatnik VAT. Jednak tylko do momentu nieprzekroczenia 150 tys. zł sprzedaży w danym roku podatkowym. Rozpoczynając działalność w trakcie roku musisz limit przeliczyć proporcjonalnie.

$$\text{Wzór: } A = 150.000\text{zł} * B : C$$

A

graniczna kwota obrotu w proporcji do okresu prowadzonej działalności. Jej przekroczenie oznacza utratę zwolnienia

B

liczba dni prowadzenia działalności, jaka pozostała do końca roku

C

liczba dni w roku podatkowym

Czy prowadząc firmę trzeba być płatnikiem VAT?

Kiedy warto zostać vatowcem?

Podjęcie decyzji o zostaniu czynnym płatnikiem VAT oznacza często wymierną korzyść finansową dla przedsiębiorcy. Zmniejsza bowiem znacząco jego koszty.

Nie korzystaj ze zwolnienia z VAT, gdy:

- dopiero rozkręcasz swój biznes i musisz kupić wiele niezbędnych maszyn, sprzętów i materiałów. Skorzystasz wtedy bardzo na odliczeniach za faktury kosztowe.
- zamierzasz głównie współpracować z firmami będącymi też płatnikami VAT. Takie firmy chętniej wybiorą kontrahenta będącego vatowcem, mogącego wystawiać faktury VAT. Będą w takiej sytuacji mogły zaliczyć do kosztów prowadzenia działalności 23% z ceny zakupionej usługi lub towaru.
- wiesz, że będziesz ponosić wysokie koszty prowadzenia działalności. Musisz dużo inwestować, kupować materiały i towary bądź usługi niezbędne do funkcjonowania twojej firmy. Możesz odliczać 23% podatku od tych zakupów.
- świadczysz bądź zamierzasz świadczyć usługi firmom zagranicznym. Faktura wystawiana takiej firmie jest objęta klauzulą „nie podlega opodatkowaniu”. Wyklucza to

z końcowej ceny podatek VAT. Jeżeli więc jednocześnie jest się płatnikiem VAT, można w tej sytuacji odliczyć podatek VAT od zakupów oraz inwestycji zaliczanych jako koszty działalności bez konieczności wliczania go w cenę produktu. To spowoduje, że 23% ceny za zakupy pozostanie w twojej kieszeni, podczas gdy nie musisz płacić podatku VAT wynikającego ze sprzedanych towarów lub usług.

- stawka VAT sprzedawanych przez ciebie artykułów lub świadczonych usług jest niższa niż VAT tych produktów, które możesz zaliczyć do kosztów. Jeżeli np. sprzedajesz artykuły lub usługi objęte podatkiem VAT% lub 8%, a kupujesz niezbędne do pracy materiały, narzędzia, pojazdy itp. dla których VAT wynosi 23%, to różnica pomiędzy stawkami podatku VAT towarów kupowanych i sprzedawanych przez ciebie powiększy twój zysk.

Czy prowadząc firmę trzeba być płatnikiem VAT?

Kiedy musisz być czynnym płatnikiem VAT

Istnieje szereg sytuacji, gdy nie masz wyboru. Tak jest, kiedy wartość sprzedaży przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwotę 150.000 zł, a także gdy zdecydowałeś się na określoną działalność.

Musisz zostać vatowcem, bo:

- roczny obrót twojej firmy wyniósł powyżej 150.000 zł (nie dotyczy to firm zwolnionych przedmiotowo). Wszystkie faktury wystawione w czasie, gdy obroty przekroczyły dozwolony limit, automatycznie zostają objęte podatkiem VAT.
- działasz w określonych branżach, w przypadku których nie ma prawa do zwolnienia z VAT.
- nie posiadasz siedziby działalności gospodarczej na terytorium kraju.

Pamiętaj!

Możesz początkową decyzję o byciu lub niebyciu vatowcem zmienić już w trakcie funkcjonowania firmy. To oznacza, że masz prawo z powrotem zostać czynnym płatnikiem VAT, a gdy nim jesteś, możesz z tego wyboru pod pewnymi warunkami zrezygnować.

Działalność, która narzuca ci konieczność zostania czynnym płatnikiem VAT to:

Sprzedaż:

- towarów wymienionych w załączniku nr 12 do ustawy (m.in. noże i sztucce – nakrycia stołowe srebrzone inaczej niż platerowane, monety, niektóre wyroby jubilerskie),
- towarów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, z wyjątkiem:
 1. energii elektrycznej (PKWiU 35.11.10.0),
 2. wyrobów tytoniowych,
 3. samochodów osobowych, innych niż wymienione w lit. e, zaliczanych przez podatnika, na podstawie przepisów o podatku dochodowym, do środków trwałych podlegających amortyzacji,
 4. budynków, budowli lub ich części, w przypadkach, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10 lit. a i b,
 5. terenów budowlanych,
 6. nowych środków transportu;

Usługi:

- prawnicze,
- w zakresie doradztwa, z wyjątkiem doradztwa rolniczego związanego z uprawą i hodowlą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, a także związanego ze sporządzaniem planu zagospodarowania i modernizacji gospodarstwa rolnego,
- jubilerskie.

Jak zarejestrować się jako czynny podatnik VAT?

Już podjąłeś decyzję i chcesz się zarejestrować. By to zrobić powinieneś **udać się do właściwego dla swojego miejsca zamieszkania (osoby fizyczne) lub siedziby firmy (spółki) urzędu skarbowego**. Jeśli prowadzisz działalność w więcej niż jednym miejscu, wtedy musisz wybrać urząd właściwy dla miejsca zamieszkania. Tam składasz odpowiedni formularz – deklarację VAT-R. **Rejestracja jest wolna od opłaty skarbowej**. Otrzymasz pismo VAT-5 stanowiące urzędowe potwierdzenie rejestracji płatnika VAT. Potrzebne ci będzie, byś mógł udokumentować, że jesteś zarejestrowany jako czynny płatnik VAT.

UWAGA!

Podatnik dokonujący rejestracji za pomocą formularza VAT-R musi pamiętać, by dokonać tej rejestracji najpóźniej na dzień przed rozpoczęciem sprzedaży towarów i usług objętych podatkiem VAT.

Gdy zamierzasz zrezygnować ze zwolnienia z VAT

Zakładając firmę nie zarejestrowałeś się jako vatowiec i wciąż nie osiągnąłeś rocznego limitu obrotu, więc masz prawo do zwolnienia. Chcesz jednak z niego zrezygnować dobrowolnie i stać się czynnym podatnikiem rozliczającym podatek VAT.

W tym celu musisz **pisemnie zawiadomić o tym naczelnika urzędu skarbowego** przed początkiem miesiąca, w którym chcesz zrezygnować ze zwolnienia. Zawiadomienie o rezygnacji ze zwolnienia składa się na formularzu VAT-R. Musisz wiedzieć jednak, że jeżeli rozpoczęłeś działalność w trakcie roku podatkowego, zawiadomienie musi nastąpić przed dniem wykonania pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu VAT. Mówi o tym art. 113 ust. 4 ustawy o VAT.

Gdy chcesz ponownie skorzystać ze zwolnienia z VAT

Jeżeli zrezygnowałeś dobrowolnie bądź utraciłeś prawo do zwolnienia, możesz z niego ponownie skorzystać. Nie wcześniej jednak niż po upływie roku, licząc od końca roku, w którym utraciłeś to prawo do zwolnienia lub z niego zrezygnowałeś. Wynika to z art. 113 ust. 11 ustawy o VAT.

Aby powrócić do zwolnienia z VAT musisz złożyć w urzędzie skarbowym formularz VAT-R. Zakreślasz w nim pozycję 30 i wypełniasz poz. 38. Formularz powinien być złożony w terminie 7 dni od daty, w której nastąpił wybór zwolnienia z VAT.

Jeszcze do niedawna istniało wiele interpretacji przepisu, w jakim momencie przedsiębiorcy mogą powrócić do zwolnienia z VAT. Czy w trakcie roku podatkowego, czy dopiero z początkiem kolejnego roku. Dominowało stanowisko, że powrót do zwolnienia jest możliwy dopiero z początkiem kolejnego roku.

Sytuacja zmieniła się w kwietniu 2015 roku. Wtedy Minister Finansów wydał interpretację ogólną. **Stwierdził w niej, że możliwość ponownego skorzystania ze zwolnienia podmiotowego z VAT może nastąpić z początkiem dowolnego miesiąca, następującym po wyznaczonym terminie, czyli po upływie roku.**

Jeżeli powróciłeś do zwolnienia z VAT, musisz jeszcze skorygować odliczony wcześniej podatek VAT od zakupu m.in. środków trwałych czy towarów. Korekty odliczonego podatku powinienś dokonać, gdy w okresie zakupu przysługiwało ci odliczenie VAT, czyli

byłeś vatowcem. Zasady dotyczące korygowania odliczonego podatku od zakupionych towarów handlowych czy materiałów mówią, że w przypadku zmiany przeznaczenia (czyli zmiana prawa do odliczenia) niewykorzystane do dnia powrotu do zwolnienia towary handlowe i materiały podlegają korekcie podatku VAT naliczonego w deklaracji rozliczeniowej składanej za okres, w którym nastąpił powrót do zwolnienia z VAT (art. 91 ust. 7d).

UWAGA!

Powrót do zwolnienia z VAT możliwy jest jednak tylko w sytuacji, gdy wartość sprzedaży w ubiegłym roku (jak i bieżącym) nie przekroczyła 150.000 zł.

Gdy chcesz ponownie skorzystać ze zwolnienia z VAT

Bardzo istotne jest, aby w prowadzonym za dany rok rejestrze sprzedaży wyraźnie oznaczać transakcje, których do limitu się nie wlicza. Generalnie do limitu nie wlicza się transakcji ogólnie zwolnionych z VAT (przedmiotowo). Wyjątki od tej reguły, kiedy transakcje zwolnione jednak wlicza się do limitu, to m.in. transakcje związane z nieruchomościami, transakcje dotyczące walut, udzielanie kredytów i pożyczek, a także usługi ubezpieczeniowe, chyba że stanowią usługi pomocnicze.

Zasady dotyczące korygowania odliczonego podatku od zakupionych towarów handlowych czy materiałów mówią, że w przypadku zmiany przeznaczenia (czyli zmiana prawa do odliczenia) niewykorzystane do dnia powrotu do zwolnienia towary handlowe i materiały podlegają korekcie podatku VAT naliczonego w deklaracji rozliczeniowej składanej za okres, w którym nastąpił powrót do zwolnienia z VAT (art. 91 ust. 7d).

W praktyce, jeżeli podatnik w momencie powrotu do zwolnienia posiada na stanie zapasy towarów handlowych czy materiałów, przy nabyciu których przysługiwało mu prawo do odliczenia VAT, powinien dokonać korekty VAT naliczonego w deklaracji rozliczeniowej składanej za miesiąc/kwartał, w którym nastąpiło przejście na status podatnika VAT korzystającego ze zwolnienia. Choć ustawa nie nakazuje tu bezpośrednio konieczności sporządzania spisu z natury, w praktyce jest on często wykorzystywanym narzędziem w sytuacjach, gdy dochodzi do zmiany przeznaczenia towarów handlowych czy materiałów.

Obowiązki i prawa vatowca

Decydując się na VAT możesz korzystać z **prawa do odliczania podatku naliczonego od dokonywanych zakupów towarów i usług w związku z prowadzoną działalnością**. Równocześnie nakłada to na ciebie dodatkowe obowiązki, takie jak prowadzenie szczegółowych ewidencji.

Jako podatnik VAT jesteś zobowiązany prowadzić rejestry zakupu i sprzedaży VAT i na ich podstawie na koniec okresu rozliczeniowego miesięcznego bądź kwartalnego musisz sporządzić **deklarację VAT**, w której wykażesz podatek należny i naliczony.

Jeżeli podatek należny okaże się wyższy niż naliczony zobowiązany jesteś zapłacić różnicę w terminie, w którym składasz deklarację – maksymalnie do 25. dnia miesiąca następującego po okresie, za który się rozliczasz. Natomiast, gdy podatek VAT naliczony jest wyższy niż podatek VAT należny, masz dwie możliwości:

- **Możesz przenieść kwotę nadwyżki na następny okres rozliczeniowy** – ta nadwyżka z poprzedniej deklaracji będzie pomniejszać powstałe zobowiązanie podatkowe. Jeśli nie będzie takiej potrzeby to nadwyżki się „kumulują” i będziesz mógł z nich skorzystać później.
- Masz prawo **zadeklarować chęć uzyskania zwrotu nadwyżki podatku** naliczonego nad należnym. Możesz też zażądać zwrotu jedynie części nadwyżki, a pozostałą część wykazać jako kwotę do przeniesienia.

Obowiązki i prawa vatowca

Terminy zwrotu wykazanej w deklaracji nadwyżki podatku VAT naliczonego nad należnym:

Podstawowy

60 dni od dnia złożenia deklaracji. Nie ma tu znaczenia ani rodzaj dokonywanych zakupów, ani też stawka podatkowa sprzedawanych towarów i usług. Dotyczy to też podatników, działających poza Polską, gdy transakcja nie jest opodatkowana w Polsce, jednak wniosek musi być umotywowany.

Przedłużony

180 dni od dnia złożenia deklaracji. Gdy podatnik za dany okres rozliczeniowy nie wykaze żadnej sprzedaży, a jedynie zakupy.

Skrócony

25 dni od dnia złożenia deklaracji. Masz prawo do starania się o zwrot w tym terminie pod warunkiem, że wszystkie faktury wykazane w deklaracji są opłacone. Musisz też uzasadnić skrócony termin. Płatności za faktury mogą być uregulowane zarówno przelewem, jak i gotówką. Jednak, gdy zapłata ma formę pieniężną, musisz pamiętać o tym, że bez pośrednictwa rachunku bankowego można w tej formie uregulować zobowiązanie jedynie do kwoty stanowiącej równowartość 15 000 euro.

UWAGA!

Chociaż kompensata jest również jedną z form regulowania zobowiązań i teoretycznie żaden z przepisów nie zabrania tej formy rozliczeń dla uznania, że faktury zostały zapłacone, to jednak organy podatkowe to kwestionują.

Pamiętaj!

Jeżeli masz zaległości w podatku dochodowym, to kwota tej zaległości zostanie uregulowana przez urząd z kwoty przysługującego ci zwrotu podatku VAT. Pozostałą kwotę nadwyżki podatku naliczonego nad należnym urząd ci zwróci.

Ministerstwo Finansów nadal chce, by nieuczciwi podatnicy unikający fiskusa nie mogli korygować deklaracji bez poniesienia kary.

Jak jest w innych krajach europejskich

W Unii Europejskiej obowiązują standardowe przepisy dotyczące VAT-u. Ich stosowanie może się w praktyce różnić w zależności od kraju. Zazwyczaj płaci się VAT od wszystkich towarów i usług. Jest on również pobierany na poszczególnych etapach procesu produkcyjnego.

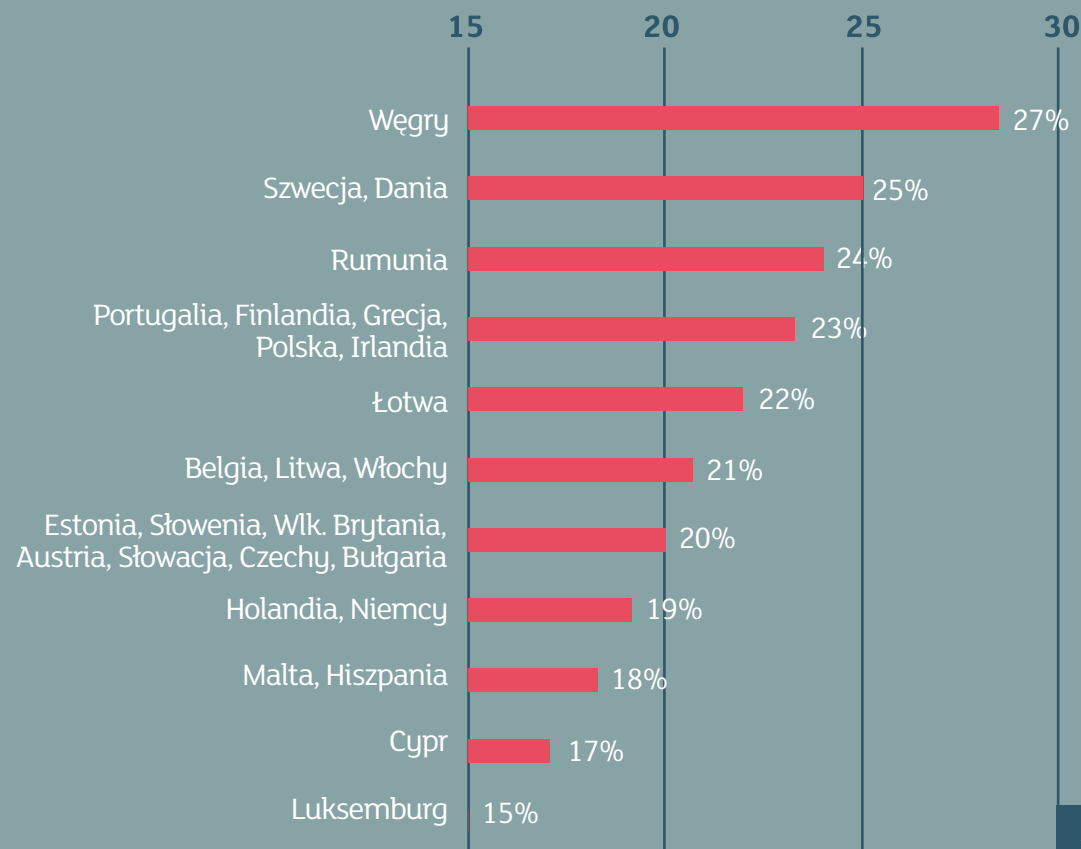
- Jeżeli masz siedzibę w UE VAT jest naliczany od większości twoich transakcji sprzedaży i zakupu w UE.
- VAT nie jest pobierany w przypadku, gdy eksportujesz do krajów spoza UE. Podatek od wartości dodanej jest płacony w kraju przywozu. Musisz przedstawić dowód, że towar został wywieziony do kraju spoza UE.

Podstawowa stawka VAT różni się w zależności od kraju Unii. W Polsce (23%) jest stosunkowo wysoka, gdyż na 28 państw znajdujemy się na 22. miejscu ex aequo z Portugalią. Wyższy podatek płacą tylko Finowie (24%), Chorwaci, Duńczycy, Szwedzi (25%) i Węgrzy (27%). Najniższa stawka obowiązuje w Luksemburgu i wynosi 17%.

Tu możesz zapoznać się z Europejską Dyrektywą VAT z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej

Podstawowa stawka VAT w krajach UE:

Wyłączenia podatku VAT

Nie tylko w Polsce podatek VAT narażony jest na wyłączenia. Z problemem boryka się cała UE.

Są to np. oszustwa polegające na zaniżaniu przez firmy oficjalnej wartości sprzedaży. Inne to popularne ostatnio „**oszustwa karuzelowe**”, których celem jest najczęściej wyłączenie zwrotu podatku VAT. Obejmują zazwyczaj co najmniej dwa kraje. Karuzelą podatkową nazywany jest łańcuch kilku, kilkunastu podmiotów tworzących pozory legalnych transakcji handlowych. Towary krążą pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w proceder. Przeważają kosztowne produkty, o niewielkich rozmiarach, które łatwo można przetransportować. Popularne na rynku, małych gabarytów i trudne do policzenia są łatwe do sprzedania. Generuje to duży obrót i pozwala uzyskać wysoki zwrot podatku VAT.

Do walki z tego typu przestępczością wprowadzono tzw. **VAT odwrócony**. Dotyczy on jednak tylko części produktów i surowców.

Obejmuje on między innymi:

- wszystkie wyroby metalurgiczne, takie jak: stopy żelaza, pręty metalowe, miedź, surowce wtórne ze szkła, gumy, tworzyw sztucznych i inne
- tablety, notebooki, laptopy,
- telefony komórkowe i smartfony,
- konsole do gier,
- biżuterię ze złota i srebra oraz złoto jako surowiec.

Czym jest tzw. VAT odwrócony

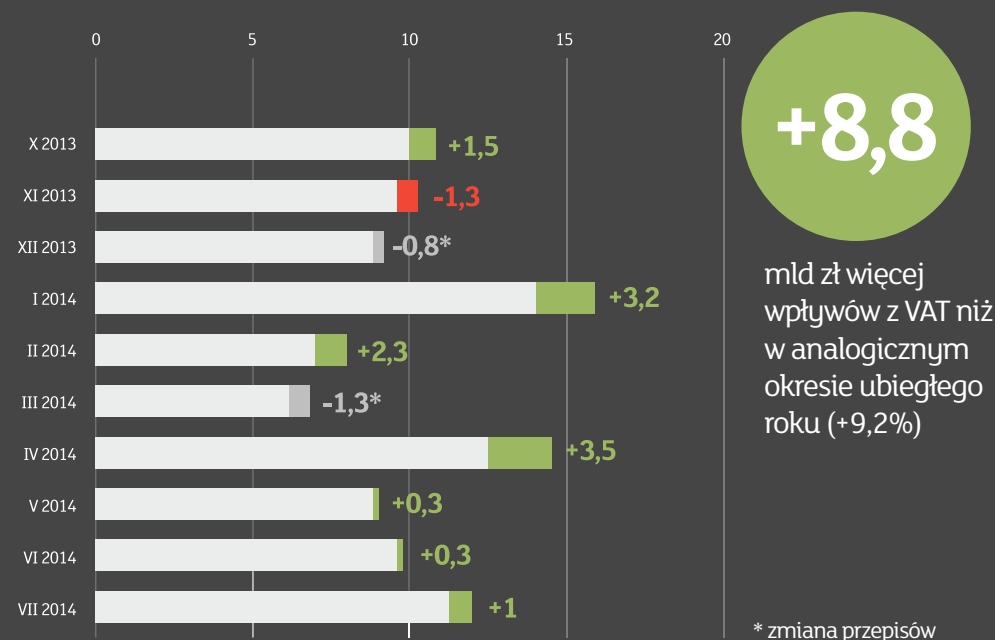
Z reguły to na sprzedawcy ciąży obowiązek rozliczenia VAT. Nabywca ma podatek wliczony w cenę, więc nie rozlicza się z fiskusem. Inaczej jest w przypadku VAT odwróconego. Jeśli kupujący też prowadzi firmę i jest VATowcem, a przedmiotem transakcji jest jeden z towarów wymienionych w ustawie wtedy będzie obowiązywać tzw. odwrotne obciążenie i to on jako nabywca musi rozliczyć VAT i wpłacić go na konto urzędu skarbowego.

Wyłączenia podatku VAT

Krytykujący odwrócony VAT twierdzą, że w wyniku jego zastosowania budżet państwa ponosi straty, ponieważ VAT nigdy do budżetu nie trafia. Przekonują oni, że **w efekcie zastosowania odwróconego VAT budżet traci korzyść odsetkową (ok. 70 gr od każdego 100 zł niewpłaconego VAT)**. W praktyce taka np. branża obrotem stali jest podatna na wyłączenia – przed wejściem w życie odwróconego VAT na stali, Polska była wręcz nazywana „lunaparkiem VAT” dla różnej maści malwersantów. W realnym świecie strata budżetu w związku z niezastosowaniem odwróconego VAT na stali wynosi więc zdecydowanie więcej, ponieważ VAT po prostu nigdy nie trafia do budżetu – przekonują krytycy.

Strata na odsetkach nie występuje, bo budżet nie może tracić odsetek od czegoś, czego nigdy nie otrzymał. „Jednak dane dotyczące wpływów z VAT wyraźnie pokazują, że tendencja spadkowa w tym podatku nie tylko zahamowała, ale wpływy z VAT rosną w porównaniu z danymi z poprzedniego roku. Budżet traci co prawda przychody odsetkowe (ok. 70 gr na 100 zł niewpłaconego VAT), ale strata ta jest rekompensowana z nawiązką dzięki ograniczeniu możliwości wyłączenia VAT przez nieuczciwe firmy” – czytamy na stronie, która

Czy odwrócony VAT od sprzedaży stali doprowadził do „dramatycznego załamania” wpływów z VAT?

posługuje się przykładem zastosowania odwróconego VAT w obrocie stalą [[LINK](#)].

Dużą rolę w większości oszustw na podatku VAT odgrywa tzw. „**znikający podatnik**”. Prowadzi on tylko pozorną działalność gospodarczą. Wystawiane przez niego faktury VAT nie dokumentują faktycznej sprzedaży czy usług. Szybko znika nie regulując podatku należnego. Odlicza go natomiast kolejny podmiot w łańcuchu, tzw. „bufor”, mający wystarczającą historię działalności. Następnie „bufor” fakturuje sprzedaż na

Wyłudzenia podatku VAT

kolejnego uczestnika procederu „brokera”. Ten z kolei deklaruje sprzedaż za granicą i żąda zwrotu podatku VAT od urzędu skarbowego. Można stać się całkiem nieświadomym oczkiem w łańcuchu oszustwa. „Brokerzy” często nie mają świadomości, że uczestniczą w przestępstwie.

Nieświadome tego są często też tzw. „słupy” – osoby bez żadnego doświadczenia w branży, które rejestrują na siebie działalność gospodarczą i zaczynają działać jako „słupy”. Rejestrują na siebie działalność gospodarczą, zostają prezesami zarządu spółki prawa handlowego i podpisują faktury i inne dokumenty, które mają nadać procederowi charakter legalności. **Nie posiadają na ogół wiedzy, że za wystawianie tzw. „pustych faktur” grożą im ogromne konsekwencje finansowe.**

Są to zazwyczaj ludzie o niskim statusie materialnym i świadomości prawa. Wchodzą w świat przestępczy, chociaż nie zawsze sobie z tego zdają sprawę. W zamian otrzymują niewielką korzyść majątkową. Czasem jest to np. 1000 zł. Wykonują jedynie polecenia innych osób.

Wyłudzenia VAT szacuje się nawet na kilkadziesiąt miliardów złotych. Niektórzy eksperci mówią o 50 mld zł, które powinny zasilić Skarb Państwa.

Ministerstwo Sprawiedliwości chce karać za oszustwa związane z wyłudzaniem VAT jak za morderstwo! W przypadku znacznych wyłudzeń sąd może zdecydować o karze od 5 do nawet 25 lat pozbawienia wolności. Jest też propozycja, by wyłudzający VAT oprócz kary więzienia otrzymywali ogromną grzywnę. Maksymalna będzie mogła wynosić nawet **73 mln 932 tys. zł.**

Jak widzisz, podatek VAT wcale nie jest taki straszny! Więcej o podatkach w biznesie dowiesz się oczywiście na naszym blogu!

